

Bruxelles, 27.5.2020.
COM(2020) 442 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM
VIJEĆU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I
ODBORU REGIJA**

Proračun EU-a za provedbu europskog plana oporavka

PRORAČUN EU-a ZA PROVEDBU EUROPSKOG PLANA OPORAVKA

1. Ambiciozan i inovativan proračun EU-a za europski oporavak

Komisija predstavlja ambiciozan i sveobuhvatan plan europskog oporavka¹. Plan se temelji na solidarnosti i pravednosti te zajedničkim načelima i vrijednostima Unije. Njime se utvrđuje kako ponovno pokrenuti europsko gospodarstvo, potaknuti zelenu i digitalnu tranziciju te učiniti gospodarstvo pravednijim, otpornijim i održivijim za buduće generacije.

Pandemija bolesti COVID-19 pogodila je svaki kutak Unije i svijeta. Međutim, njezine se gospodarske i socijalne posljedice znatno razlikuju u različitim državama članicama, a razlikuju se i kapaciteti država za apsorpciju i odgovor na gospodarski i fiskalni šok. Stoga postoji rizik od produbljivanja štetnih razlika među gospodarstvima država članica i znatnog opterećenja za jedinstveno tržište. Europski odgovor na krizu treba biti koordiniran, brz, ambiciozan i usmjeren onamo gdje je to najpotrebnije.

Za provedbu plana oporavka bit će potrebna golema javna i privatna ulaganja. Treba poduzeti odlučne mjere kako bi se odgovorilo na te potrebe i riješilo problem nedostatka javnih i privatnih ulaganja od najmanje 1,5 bilijuna EUR, otklonilo neposrednu gospodarsku i socijalnu štetu nastalu zbog pandemije i Uniju čvrsto usmjerilo prema održivom i stabilnom oporavku².

Komisija predlaže da se **puni potencijal proračuna EU-a iskoristi za mobilizaciju ulaganja i pružanje pojačane financijske potpore u ključnim prvim godinama oporavka**. Ti se prijedlozi temelje na:

- izvanrednom **Europskom instrumentu za oporavak (NextGenerationEU)** u vrijednosti od 750 milijardi EUR³. S pomoću tog instrumenta proračun EU-a privremeno će se ojačati novim sredstvima prikupljenima na financijskim tržištima. Prikupljena sredstva usmjerit će se putem programâ EU-a u provedbu hitnih mjera brzog djelovanja koje su nužne za očuvanje izvora prihoda i oporavak gospodarstva te poticanje održivog i čvrstog rasta.
- ojačanom **višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021.–2027.** Komisija predlaže uvođenje novih instrumenata i jačanje ključnih programa s pomoću instrumenta NextGenerationEU kako bi se ulaganja hitno usmjerila onamo gdje je to najpotrebnije, ojačalo jedinstveno tržište, unaprijedila suradnja u područjima kao što su zdravlje i upravljanje krizama, a Unija dobila dugoročan proračun za pokretanje zelene i digitalne tranzicije te stvaranje pravednijeg i otpornijeg gospodarstva.

Takvim bi se izvanrednim mjerama na razini EU-a, u kombinaciji s paketom triju važnih sigurnosnih mreža (za radnike, poduzeća i države) u vrijednosti od 540 milijarde EUR, koji je Europsko vijeće potvrdilo 23. travnja, pružila pojačana ciljana potpora u vrijednosti od više od 1 290 milijardi EUR u prvoj fazi europskog oporavka⁴. Na temelju konzervativne procjene učinka poluge višegodišnjeg financijskog

¹ COM(2020) 456.

² SWD(2020) 98.

³ Ako nije drukčije naznačeno, iznosi su izraženi u stalnim cijenama iz 2018.

⁴ Na temelju konzervativne procjene očekivanog multiplikacijskog učinka i rezultata ostvarenih usporedivim instrumentima. Međutim, nestabilnost trenutačne gospodarske situacije može utjecati na točnost očekivanog multiplikacijskog učinka.

okvira i instrumenta NextGenerationEU, tim bi se paketom mjera ukupno mogla mobilizirati ulaganja u vrijednosti od 3,1 bilijun EUR.

Tim se mjerama odlučno odgovara na poziv Europskog parlamenta da se donese *opsežan paket za oporavak i obnovu ulaganja radi potpore europskom gospodarstvu nakon krize [...] kao dio novog višegodišnjeg financijskog okvira*⁵ te na poziv čelnikâ na uspostavu fonda za oporavak koji će biti *dostatne veličine i usmjeren na najteže pogođene sektore i zemljopisne dijelove Europe te služiti rješavanju ove besprimjerne krize*⁶.

To međusobno razumijevanje osnova je za brzo postizanje sveobuhvatnog dogovora među institucijama. Komisija poziva Europski parlament i Vijeće da blisko surađuju na svim elementima plana oporavka te da na godišnjoj osnovi revidiraju rashode financirane vanjskim namjenskim prihodima u okviru instrumenta NextGenerationEU. Načela takve revizije mogla bi se utvrditi u međuinstitucijskoj izjavi. Brzim postizanjem dogovora o instrumentu NextGenerationEU i ambicioznom dugoročnom proračunu poslat će se snažna poruka o europskoj solidarnosti i odlučnosti u ovom krajnje kritičnom trenutku.

Proračun za europski oporavak i otpornost

SURE / Krizna potpora ESM-a kao odgovor na pandemiju / Jamstveni fond EIB-a za radnike i poduzeća	540 milijardi EUR
NextGenerationEU	Privremeno povećanje 750 milijardi EUR
Višegodišnji financijski okvir	1 100 milijardi EUR

Izvor: Europska komisija

Dugoročni proračun EU-a ojačan instrumentom NextGenerationEU pruža najbolje mogućnosti za pokretanje europskog oporavka. Proračun EU-a, koji se temelji na metodi Zajednice za upravljanje i donošenje odluka, transparentan je i pouzdan okvir planiranog opsežnog programa ulaganja. Njime se dokazano potiču ulaganja, kohezija i solidarnost te jača jedinstveno tržište Unije.

⁵ Rezolucija Europskog parlamenta od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica, koja je potvrđena Rezolucijom Europskog parlamenta od 15. svibnja 2020. o novom višegodišnjem financijskom okviru, vlastitim sredstvima i planu oporavka.

⁶ Zaključci predsjednika Europskog vijeća nakon videokonferencije s članovima i članicama Europskog vijeća, 23. travnja 2020.

Proteklih je tjedana Komisija iskoristila svu preostalu fleksibilnost aktualnog proračuna EU-a i sva raspoloživa sredstva usmjerila u spašavanje života i zaštitu izvora prihoda. Te su mjere potvrdile da proračun EU-a u krizi može pružiti pravodobnu i snažnu potporu državama članicama. Međutim, njima je iscrpljena sva preostala fleksibilnost aktualnog proračuna te je hitno potrebno uvesti nove mjere koje će potaknuti sljedeće ključne faze oporavka.

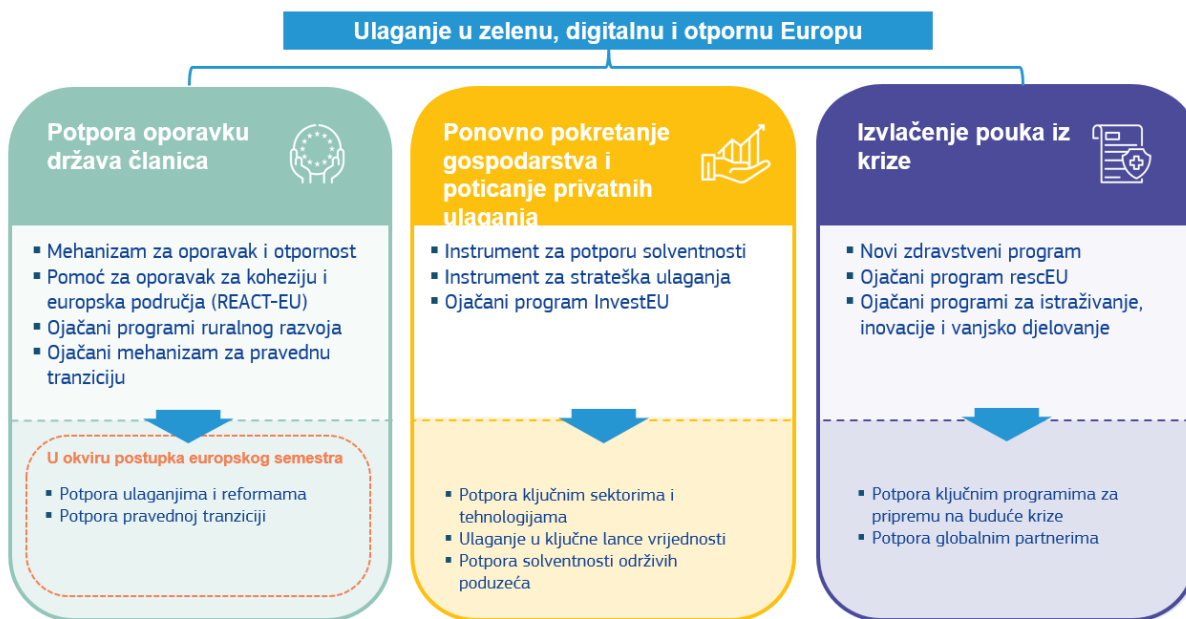
I dalje su valjani osnovni elementi Komisijinih prijedloga modernog i fleksibilnog dugoročnog proračuna, koji je tijesno povezan s prioritetima Unije. Komisija sada predlaže da se ti prijedlozi prilagode i ojačaju radi pokretanja europskog oporavka. Daljnjim radom na temelju znatnog napretka koji je već postignut u Europskom parlamentu i Vijeću stvorit će se najbolji mogući uvjeti za pravodoban dogovor.

Dvostruka tranzicija, prema zelenoj i digitalnoj Europi, i dalje je najvažnija zadaća naše generacije. To je uzeto u obzir u svim elementima Komisijinih prijedloga. Ulaganja u val obnove velikih razmjera, obnovljive izvore energije i čisti vodik, čisti prijevoz, održive prehrambene sustave i pametno kružno gospodarstvo imaju golem potencijal za poticanje ponovnog rasta europskog gospodarstva. Potpora bi trebala biti usklađena s ciljevima Unije u području klime i okoliša. Ulaganje u digitalnu infrastrukturu i vještine pridonijet će jačanju konkurentnosti i tehnološke suverenosti. Ulaganjem u otpornost na buduće zdravstvene izazove i u stratešku autonomiju Unija će se bolje pripremiti za buduće krize.

Instrumentom **NextGenerationEU** povećat će se kapacitet proračuna EU-a za odlučan odgovor na najhitnije izazove. Riječ je o jednokratnom instrumentu za izvanredne situacije, koji će se primjenjivati privremeno i isključivo u svrhu odgovora na krizu i mjera oporavka. Sredstva će se preko proračuna EU-a staviti na raspolaganje državama članicama u svrhu potpore prioritetima u području ulaganja i reformi te će se moći iskoristiti najkasnije do 31. prosinca 2024. za jačanje financijskih programa koji su ključni za oporavak. Prikupljanjem sredstava na financijskim tržištima omogućit će se lakše raspoređivanje troškova na dulje razdoblje, tako da države članice tijekom razdoblja 2021.–2027. neće morati znatno više uplatiti u proračun EU-a. Komisija će osim toga predložiti nova vlastita sredstva kojima će se moći pridonijeti otplati sredstava prikupljenih na financijskim tržištima u okviru instrumenta NextGenerationEU.

Brzo uvođenje instrumenta NextGenerationEU od ključne je važnosti za preokretanje trenda krize. Nadalje, da bi se što prije stavila na raspolaganje sredstva za odgovor na najhitnije potrebe, Komisija predlaže i da se postojeći višegodišnji financijski okvir 2014.–2020. izmijeni kako bi se već u 2020. stavila na raspolaganje dodatna sredstva u iznosu od 11,5 milijardi EUR. Ta dodatna sredstva stavila bi se na raspolaganje za REACT-EU, Instrument za potporu solventnosti i Europski fond za održivi razvoj, kojima je financiranje najhitnije potrebno.

Proračun EU-a za provedbu oporavka

Izvor: Europska komisija

2. Kako će se koristiti instrument NextGenerationEU?

Svaki program i svaki euro iz ovog paketa iskoristit će se za odgovor na ključne potrebe oporavka koje je Komisija utvrdila u procjeni potreba. Prijedlozi su usredotočeni na ona područja na koja proračun EU-a može najviše utjecati, a dopunjuju i proširuju osnovne mjere koje se već provode u državama članicama.

Paket se temelji na tri stupa: instrumentima kojima će se poduprijeti mjere koje države članice poduzimaju da bi se oporavile, otklonile štetu i iz krize izišle još snažnije; mjerama za poticanje privatnih ulaganja i potporu poduzećima u teškoćama; i jačanju ključnih programa EU-a kako bi se izvukle pouke iz krize i povećala snaga i otpornost jedinstvenog tržišta.

1) Potpora državama članicama kako bi se oporavile, otklonile štetu i iz krize izišle još snažnije

Javna ulaganja imat će ključnu ulogu u postizanju uravnoteženog i održivog oporavka. Stoga će se najveći dio sredstava u okviru instrumenta NextGenerationEU (više od 80 %) iskoristiti za potporu ulaganjima i reformama u državama članicama, i to ondje gdje su posljedice krize i potrebe za jačanjem otpornosti najveće. Glavni instrument oporavka bit će **novi Mehanizam za oporavak i otpornost**, koji je posebno namijenjen za financiranje ulaganja i reformi usklađenih s europskim prioritetima. Ključnu ulogu u podupiranju uravnoteženog i održivog oporavka imat će kohezijska politika, i to **nova inicijativa REACT-EU**, kojom će se odgovoriti na najhitnije gospodarske i socijalne potrebe, te prilagodbe **budućih kohezijskih programa** radi povećanja njihove fleksibilnosti i njihova potpunog usklađivanja s prioritetima oporavka. **Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj** pomoći će poljoprivrednicima i ruralnim područjima pri prelasku na zeleno gospodarstvo i poduprijeti ulaganja i reforme ključne za postizanje ambicioznih europskih ciljeva zaštite okoliša. Konačno, znatno ojačani **mehanizam za pravednu tranziciju** pomoći će državama članicama da ubrzaju prelazak na zeleno gospodarstvo i tako ojačaju svoja gospodarstva.

➤ **Novi Mehanizam za oporavak i otpornost**

Proračunom EU-a mogu se snažno poduprijeti ulaganja i prioriteti reformi utvrđeni u okviru europskog semestra, što je posebno važno u ovom razdoblju opterećenosti nacionalnih proračuna.

Temelj plana oporavka bit će novi **Mehanizam za oporavak i otpornost**. Cilj je tog mehanizma potaknuti ulaganja i reforme koji su ključni za trajni oporavak, povećati gospodarsku i socijalnu otpornost država članica te poduprijeti zelenu i digitalnu tranziciju. Bit će dostupan svim državama članicama, ali će potpora biti koncentrirana na one dijelove Unije koje je kriza najteže pogodila i kojima je jačanje otpornosti najpotrebnije. Time se nastoji spriječiti produbljivanje razlika među državama članicama.

Mehanizmom će se pružiti velika financijska potpora ulaganjima i reformama kojima se povećava otpornost gospodarstava država članica. Omogućit će da se ta ulaganja i reforme usmjere na izazove i potrebe za ulaganjima povezane sa zelenom i digitalnom tranzicijom. Pomoći će državama članicama da u raznim područjima, kao što su socijalna pitanja, zapošljavanje, vještine, obrazovanje, istraživanje i inovacije te zdravstvo, ali i u područjima povezanim s poslovnim okruženjem, javnom upravom i financijskim sektorom, svladaju gospodarske i socijalne izazove koji su još istaknutiji zbog krize. Komisija će pružiti punu tehničku potporu kako bi se sredstva iskoristila na najbolji mogući način.

Predlaže se da se za taj mehanizam izdvoje proračunska sredstva od 560 milijardi EUR, za financiranje planova država članica za oporavak i otpornost. Uključivat će instrument za dodjelu bespovratnih sredstava u vrijednosti do 310 milijardi EUR i zajmove u vrijednosti do 250 milijardi EUR.

Mehanizam za oporavak i otpornost bit će integralni dio europskog semestra. Države članice dostavljat će nacionalne planove za oporavak i otpornost u okviru svojih nacionalnih programa reformi. U tim će planovima navesti prioritete ulaganja i reformi te povezane pakete ulaganja koji će se financirati u okviru Mehanizma, a potpora će se isplaćivati u obrocima ovisno o postignutom napretku na temelju unaprijed utvrđenih mjerila.

➤ **REACT-EU – povećanje potpore državama članicama u okviru kohezijske politike**

Komisija predlaže novu **inicijativu REACT-EU**, kojom će se povećati potpora državama članicama u okviru kohezijske politike kako bi se povećala otpornost i održivost njihovih gospodarstava u fazi oporavka od krize. Time će se lakše premostiti jaz između mjera prvog odgovora i dugoročnog oporavka.

U okviru inicijative REACT-EU Komisija predlaže dodatno financiranje sredstvima kohezijske politike u iznosu od 55 milijardi EUR u razdoblju do 2022., 50 milijardi EUR iz instrumenta NextGenerationEU u 2021. i 2022. te 5 milijardi EUR već u 2020. na temelju prilagodbe postojećeg financijskog okvira. Financiranje će se temeljiti na postojećim kohezijskim pravilima, uključujući fleksibilnost iznimno uvedenu investicijskim inicijativama kao odgovor na koronavirus. U skladu s tim prijedlozima osigurat će se dodatna sredstva u razdoblju 2020.–2022. za postojeće kohezijske programe te Fond europske pomoći za najpotrebitije, čime će se omogućiti neometano financiranje ključnih mjera za oporavak od krize i pomaganje najpotrebitijima.

Dodatna sredstva dodijelit će se na temelju ozbiljnosti gospodarskih i socijalnih posljedica krize, uzimajući u obzir stopu nezaposlenosti mladih i relativno blagostanje države članice. Dodatne obveze provodit će se na temelju izmjena programa ili na temelju novog namjenskog

programa koje države članice predlože, a Komisija prihvati. Komisija će blisko surađivati s državama članicama da bi taj proces bio što brži i učinkovitiji.

Sredstvima će se poduprijeti ključne mjere oporavka od krize u sektorima koji su najvažniji za oporavak radi zelene i digitalne tranzicije te jačanja otpornosti. To će uključivati ulaganja u obnovu tržišta rada, među ostalim subvencijama za zapošljavanje, programima skraćenog radnog vremena i mjerama za zapošljavanje mladih, potporu sustavima zdravstvene skrbi i pružanje osnovne potpore za likvidnost i solventnost malim i srednjim poduzećima. Potpora će biti dostupna za sve gospodarske sektore, uključujući turistički i kulturni sektor, te za ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, kojima će se dopuniti ulaganja koja su već planirana u okviru budućih kohezijskih programa. Dio tih dodatnih sredstava može se iskoristiti za pomoć osobama suočenima sa siromaštvom ili glađu.

➤ **Kohezijska politika u službi gospodarskog oporavka sviju**

Osim za neposredan odgovor na krizu, **kohezijska politika** bit će ključna i za osiguravanje uravnoteženog oporavka jer će spriječiti asimetriju i neravnomjeran rast u državama i među njima.

Stoga je za strateške prioritete Unije ključno da se novi programi kohezijske politike pokrenu 1. siječnja 2021. i da se istodobno stave na raspolaganje dodatna sredstva za postojeće programe do kraja 2022. Prijedlozi su osmišljeni tako da se njima maksimalno podupru aktualni prioriteti.

Komisija trenutačno prilagođava svoje prijedloge budućim programima kohezijske politike kako bi još više poduprla ulaganja u oporavak, primjerice u otpornost nacionalnih zdravstvenih sustava, u sektore kao što su turizam i kultura, u potporu malim i srednjim poduzećima, u mjere za zapošljavanje mladih, obrazovanje i vještine te mjere za borbu protiv siromaštva djece.

Kriza će vjerojatno posebno teško pogoditi mlade, pa bi države članice u kojima je stopa nezaposlenosti mladih iznad prosjeka EU-a trebale za potporu mladima namijeniti barem 15 % sredstava koja su im dodijeljena u okviru Europskog socijalnog fonda plus u okviru podijeljenog upravljanja. S obzirom na vjerojatne posljedice krize za najugroženije skupine društva, Komisija predlaže i da se barem 5 % ukupnih rashoda u okviru Europskog socijalnog fonda plus iskoristi za smanjenje siromaštva djece.

Državama članicama pružit će se tehnička pomoć kako bi maksimalno iskoristile kombinirane prednosti novih programa kohezijske politike i postojećih programa u okviru inicijative REACT-EU.

Osim toga, revidiranim prijedlozima povećava se fleksibilnost prijenosa među fondovima i uvode nove odredbe koje će se aktivirati u izvanrednim situacijama. Kako bi se pružila dostatna potpora državama članicama i regijama kojima je ona najpotrebnija, u skladu s revidiranim prijedlozima Komisije sredstva dodijeljena državama članicama u okviru kohezijske politike preispitat će se u 2024., uzimajući u obzir najnovije dostupne statističke podatke. Na temelju tog preispitivanja iznosi sredstava moći će se samo povećati, na do 10 milijardi EUR za sve države članice.

➤ **Potpora pravednoj tranziciji**

Europski oporavak i buduće blagostanje ovisit će o koracima koje sada poduzmemo da se pripremimo za prelazak na klimatski neutralno, resursno učinkovito i kružno gospodarstvo.

Te će promjene utjecati na sve Europljane, ali će teret prilagodbe više pogoditi neke sektore i regije nego druge. U okviru paketa za oporavak Komisija predlaže da se instrument NextGenerationEU iskoristi za pružanje financijske pomoći preobrazbi europskog gospodarstva, kako u njoj nitko ne bi zaostajao.

Konkretno, Komisija predlaže dodjelu znatnih dodatnih sredstava u iznosu od 30 milijardi EUR za **Fond za pravednu tranziciju**, što znači da će se za njega ukupno izdvojiti 40 milijardi EUR. Ta će se sredstva upotrijebiti za ublažavanje socioekonomskih učinaka prelaska na klimatsku neutralnost u najpogođenijim regijama, primjerice potporom prekvalifikaciji radnika, pomaganjem malim i srednjim poduzećima da stvore nove gospodarske prilike i ulaganjem u prelazak na čistu energiju i kružno gospodarstvo. Povećanje sredstava za InvestEU znači i povećanje sredstava za drugi stup mehanizma za pravednu tranziciju. Komisija predlaže i uspostavu novog instrumenta za kreditiranje javnog sektora, koji čini treći stup mehanizma za pravednu tranziciju. Taj će se instrument poduprijeti sredstvima iz proračuna EU-a u iznosu od 1,5 milijardi EUR⁷ i zajmovima Europske investicijske banke u iznosu od 10 milijardi EUR. Očekuje se da će se u okviru tri stupa mehanizma za pravednu tranziciju mobilizirati ulaganja u vrijednosti od ukupno 150 milijardi EUR, čime će se osigurati da nitko ne zaostaje u zelenoj tranziciji.

Ruralna područja imat će ključnu ulogu u zelenoj tranziciji i ostvarivanju ambicioznih europskih ciljeva zaštite okoliša. Komisija predlaže da se proračun za **Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj** poveća za 15 milijardi EUR radi potpore poljoprivrednicima i ruralnim područjima pri uvođenju strukturnih promjena potrebnih za provedbu europskog zelenog plana, posebno radi potpore ostvarenju ambicioznih ciljeva utvrđenih u novoj strategiji za bioraznolikost i strategiji „od polja do stola”.

2) Ponovno pokretanje gospodarstva i poticanje privatnih ulaganja

*Treba poduzeti hitne mjere za ponovno pokretanje gospodarstva i stvaranje uvjeta za oporavak na temelju privatnih ulaganja u ključne sektore i tehnologije. Komisija stoga predlaže da se jačanjem vodećeg europskog programa ulaganja **InvestEU** mobiliziraju privatna ulaganja u strateške projekte diljem Unije. U skladu s time Komisija predlaže uspostavu **novog Instrumenta za strateška ulaganja** radi ulaganja u ključne lance vrijednosti nužne za buduću europsku otpornost i stratešku autonomiju. To je ostvarivo samo ako postoje zdrava poduzeća u koja se može ulagati, a financije stotina tisuća poduzeća vjerojatno će se do kraja godine naći pod velikim pritiskom. Stoga Komisija predlaže uvođenje novog **Instrumenta za potporu solventnosti** kojim bi se zdravim poduzećima čije je poslovanje ugroženo zbog krize pružila hitna potpora da prebrode krizu. Taj bi se instrument trebao aktivirati do kraja ove godine.*

➤ Potpora likvidnosti i solventnosti za spas poduzeća pod pritiskom

Ponovni rast europskih gospodarstava ovisi o otpornosti i prilagodljivosti privatnog sektora. Zbog krize mnoga inače održiva poduzeća trenutačno imaju problema s likvidnošću i solventnošću. Ostvari li se nepovoljni scenarij iz Komisijinih procjena, između 35 % i 50 % poduzeća s više od 20 zaposlenika moglo bi se do kraja godine suočiti s manjkom sredstava. Njihove bi potrebe za kapitalom ove godine mogle iznositi između 720 milijardi EUR i 1,2 bilijun EUR. S obzirom na razmjere krize, potpora koju trenutačno pružaju države članice neće biti dovoljna. Osim toga, nemaju sve države članice jednake kapacitete za pružanje

⁷ Sredstva vraćena iz financijskih instrumenata u iznosu od 1,25 milijardi EUR i proračunska sredstva u iznosu od 250 milijuna EUR.

potpore poduzećima. Stoga poduzećima treba hitno pomoći da prebrode krizu, da se izbjegne začarani krug gospodarskog pada i stečajeva poduzeća i krene prema stabilnom oporavku jedinstvenog tržišta.

Komisija stoga predlaže uvođenje novog **Instrumenta za potporu solventnosti** radi poticanja mobilizacije privatnih sredstava kojima će inače održiva europska poduzeća zadovoljiti hitne potrebe za likvidnošću i solventnošću. Instrument će biti privremen i isključivo usmjeren na ublažavanje gospodarskih posljedica pandemije. Poslužit će da ne dođe do velikog nedostatka kapitala i stečajeva inače održivih poduzeća te tako spriječiti veliku gospodarsku štetu koju bi to izazvalo. Te mjere brze potpore dopunit će se dugoročnom potporom u okviru programâ kao što su InvestEU, program kohezijske politike i program jedinstvenog tržišta.

Taj novi privremeni instrument bit će uspostavljen u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja. Njime će se pružiti jamstva za djelomično pokriće gubitaka i tako mobilizirati privatna ulaganja u poduzeća u teškoćama. Uz rezervaciju proračunskih sredstava EU-a u iznosu od 5 milijardi EUR u skladu s postojećim financijskim okvirom već u 2020. radi što bržeg početka provedbe te dodatnih 26 milijardi EUR u okviru instrumenta NextGenerationEU, iz proračuna Unije osigurat će se jamstvo u iznosu od oko 75 milijardi EUR za Grupu Europske investicijske banke, čime će se postići brza provedba na terenu. Instrumentom će se nastojati ostvariti ulaganja od 300 milijardi EUR za potporu solventnosti.

Jamstvo je osmišljeno tako da se ulaganja usmjere u ona poduzeća u svim državama članicama i sektorima kojima je kapital najpotrebniji, s posebnim naglaskom na države članice koje imaju manje mogućnosti za djelovanje putem državnih potpora i države članice i sektore u kojima je pandemija bolesti COVID-19 ostavila najteže gospodarske posljedice. To je ključno za održavanje jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu i sprječavanje dodatnog produbljivanja štetnih gospodarskih razlika u Uniji. Treba voditi računa o kapitalu kojim raspolažu institucije koje primjenjuju instrument za potporu solventnosti.

Da bi se pomoglo malim i srednjim poduzećima, kao dopunska mjera povećat će se kapital Europskog investicijskog fonda, među ostalim provedbom instrumenta za potporu solventnosti. Time će se dodatno pridonijeti uspostavi sveobuhvatnog paketa mjera za europski oporavak, u kombinaciji s mjerama koje je Europsko vijeće dogovorilo u travnju. To povećanje kapitala za do 1,5 milijardi EUR financirat će se iz postojećeg i sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira.

➤ ***Jačanje kapaciteta za ulaganja i strateška autonomija***

Kriza će teško pogoditi privatna ulaganja: prema Komisijinoj analizi, u razdoblju 2020.–2021. ulaganja privatnog sektora mogla bi pasti za više od bilijun EUR. Na potrebe europskog gospodarstva potrebno je odgovoriti hitnim mjerama kojima će se taj trend preokrenuti i stvoriti uvjeti za oporavak temeljen na ulaganjima. Ta su ulaganja posebno važna za uspjeh europske zelene i digitalne tranzicije, a Komisija procjenjuje da će za njih u istom razdoblju biti potrebna ulaganja od najmanje 1,2 bilijuna EUR. Ulaganje u ključne sektore i tehnologije, od 5G tehnologije do umjetne inteligencije, od čistog ugljika do energije iz obnovljivih izvora na moru, presudno je za budućnost Europe.

Za mobiliziranje ulaganja i podupiranje politika Unije tijekom oporavka od duboke gospodarske krize posebno je prikladan program **InvestEU**. To se zorno pokazalo pri provedbi Europskog fonda za strateška ulaganja i financijskih instrumenata uvedenih nakon posljednje financijske krize.

Stoga Komisija predlaže da se proračun programa **InvestEU** poveća do iznosa od 15,3 milijarde EUR za četiri sastavnice politike koje su suzakonodavci već dogovorili. Time bi se mogla mobilizirati ulaganja u iznosu većem od 240 milijardi EUR.

Programom InvestEU pružit će se ključna potpora poduzećima u fazi oporavka i osigurati snažna usmjerenost ulagača na srednjoročne i dugoročne prioritete politike Unije, posebno europski zeleni plan i digitalizaciju. Njime će se povećati kapacitet Grupe Europske investicijske banke i nacionalnih razvojnih banaka za preuzimanje rizika radi potpore gospodarskom oporavku. Tako će se mobilizirati znatna privatna ulaganja, kojima će se dopuniti neposredna potpora u okviru Instrumenta za potporu solventnosti i inicijative REACT-EU u fazi oporavka od krize te financiranje sredstvima kohezijske politike i drugih programa budućeg financijskog okvira.

Ulaganje u stratešku autonomiju: novi Instrument za strateška ulaganja

Jedna od glavnih značajki programa InvestEU bit će novi instrument za povećanje otpornosti Europe postizanjem strateške autonomije u ključnim lancima opskrbe na europskoj razini.

Uvest će se dodatna sastavnica politika programa InvestEU – **Instrument za strateška ulaganja**. Njime će se podupirati projekti za izgradnju snažnih i otpornih lanaca vrijednosti u cijelom EU-u i jačanje autonomije jedinstvenog tržišta Unije uz istodobno održavanje otvorenosti tog tržišta za tržišno natjecanje i trgovinu u skladu s njegovim pravilima. Time će se povećati otpornost gospodarstva Unije i istodobno osigurati sredstva za rast i uspjeh strateški važnih poduzeća u EU-u. Potpora država članica za te projekte vjerojatno neće biti dostatna, a zbog snažne prekogranične dimenzije za uspjeh je ključan koordiniran europski pristup.

Uz rezervaciju sredstava u iznosu od 15 milijardi EUR iz instrumenta NextGenerationEU, novim će se instrumentom pružiti proračunsko jamstvo EU-a u iznosu od 31,5 milijardi EUR i potencijalno mobilizirati ulaganja u vrijednosti do 150 milijardi EUR, kojima će se potaknuti industrijsko vodstvo Europe u strateškim sektorima i ključnim lancima vrijednosti, uključujući one koji su od presudne važnosti za usporednu zelenu i digitalnu tranziciju. Ta nova sastavnica politike jamčit će da se takvim ulaganjima u potpunosti iskorištava potencijal jedinstvenog tržišta, pri čemu će proračunsko jamstvo EU-a djelovati kao snažan instrument oporavka koji pruža potporu poduzećima iz svih sektora europskog gospodarstva.

3) Izvlačenje pouka iz krize i suočavanje s europskim strateškim izazovima

Kriza je potvrdila vrijednost europske suradnje i zorno pokazala da Unija mora hitno izgraditi kapacitet za odgovor na krize i otpornost na buduće šokove. Komisija predlaže **novi program „EU za zdravlje”** za jačanje zdravstvene sigurnosti i pripremu za buduće zdravstvene krize. **Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (RescEU)** proširit će se i ojačati kako bi Unija mogla spremno odgovoriti na buduće krize. Program **Obzor Europa** ojačat će se radi financiranja ključnih istraživanja u području zdravlja, otpornosti te zelene i digitalne tranzicije. Radi punog usklađivanja budućeg financijskog okvira s potrebama oporavka ojačat će se i drugi programi EU-a, uključujući njegove vanjske instrumente, te specijalni instrumenti radi **povećanja fleksibilnosti i prilagodljivosti proračuna EU-a**.

➤ Novi i ojačani programi za jačanje otpornosti i suradnje

Instrumentom NextGenerationEU ciljano će se ojačati najvažniji programi koji potiču rast i jačaju europsku sposobnost da izdrži i prevlada i buduće krize. Time se ne isključuju

Komisijini početni prijedlozi budućeg okvira, oni su i dalje pravedan i uravnotežen temelj za dogovor.

Novi program za jačanje zdravstvene sigurnosti i suradnje

Ova je kriza pokazala da financiranje zdravstva mora biti jedan od prioriteta budućeg financijskog okvira. Komisija predlaže ambiciozan samostalni **program „EU za zdravlje”** koji će pružati namjensku potporu za suočavanje s novim zdravstvenim izazovima koji su utvrđeni u procjeni potreba. U skladu s tim prijedlogom sredstva za novi program iznosit će 9,4 milijarde EUR, što je znatno povećanje u odnosu na prethodne prijedloge u okviru Europskog socijalnog fonda plus.

Novi program doprinijet će izgradnji ključnih kapaciteta Unije za brzu i odgovarajuću reakciju na buduće zdravstvene krize. Program će dopuniti nacionalne napore i regionalnu potporu zdravstvenim sustavima u okviru kohezijske politike i pridonosit će njihovoj snazi, a cilj će mu biti stvaranje sveobuhvatnog okvira za prevenciju, pripravnost i odgovor EU-a na zdravstvene krize.

Prvi dio programa bit će posvećen zdravstvenoj sigurnosti i pripravnosti na krize. Riječ je o potpori ulaganjima u kritičnu zdravstvenu infrastrukturu, instrumente, strukture, procese i laboratorijske kapacitete, među ostalim u instrumente nadzora, izradu modela, predviđanje, prevenciju i upravljanje epidemijama. Nastojat će se uspostaviti mehanizam za razvoj, nabavu i upravljanje proizvodima relevantnima za zdravstvene krize, kao što su lijekovi i cjepiva te terapijska sredstva, njihovi međuproizvodi, aktivni farmaceutski sastojci i sirovine; medicinski proizvodi i medicinska oprema, kao što su respiratori, zaštitna odjeća i oprema, dijagnostički materijal i alati. Pomoći će da se na razini EU-a stvori novi okvir za obavještanje o riziku koji će obuhvaćati sve faze krize.

U drugom dijelu programa radit će se na potpori dugoročnije vizije poboljšanja zdravstvenih ishoda kroz učinkovite i uključive zdravstvene sustave u svim državama članicama, bolju prevenciju i nadzor bolesti, promicanje zdravlja, pristup zaštiti, dijagnosticiranje i liječenje te prekograničnu suradnju u sektoru zdravstva. Primjerice, podupirat će se izgradnja kapaciteta u državama članicama, financirati programi osposobljavanja medicinskog i zdravstvenog osoblja te ulagati u digitalnu transformaciju zdravstvenog sektora i uvođenje interoperabilne digitalne infrastrukture, među ostalim za istraživanje i razmjenu podataka.

Program će se izraditi i provesti uz potpuno poštovanje podjele nadležnosti između Unije i država članica u tom području. Povezat će se s relevantnom potporom iz drugih programa EU-a i osmisлити nove načine provedbe zajedničkih mjera te osigurati dostupnost medicinskih protumjera i resursa u slučaju velikih zdravstvenih prijetnji. Program će biti povezan s ojačanim sustavom rescEU, kojemu će osigurati potrebne zdravstvene doprinose, radi pripreme kapaciteta za izravni odgovor na krizu, stvaranja zaliha te raspoređivanja i distribucije opreme i osoblja u izvanrednim situacijama.

Jačanje kapaciteta za odgovor Unijina mehanizma za civilnu zaštitu

Jasna je pouka ove pandemije da Europa mora biti sposobna brže i fleksibilnije reagirati na ozbiljne prekogranične krize s obzirom na razmjere poremećaja koje takve krize mogu uzrokovati u našim gospodarstvima i društvima. Komisija stoga predlaže jačanje **rescEU-a, Unijina mehanizma za civilnu zaštitu**. Time će se povećati fleksibilnost rescEU-a i kapacitet Unije za zajedničko djelovanje na razini EU-a.

Dodijeljena sredstva povećat će se na 3,1 milijardu EUR, čime će se financirati ulaganja u infrastrukturu za odgovor na hitne situacije, prijevozne kapacitete i timove za hitnu potporu.

Unaprijeđeni sustav rescEU Uniji će dati potrebne kapacitete i logističku infrastrukturu za rješavanje različitih vrsta kriznih situacija, pa i one s medicinskom komponentom, čime će se dopuniti novi program „EU za zdravlje”. U skladu s prijedlogom racionalizirat će se operativni kapaciteti i povećati njihova fleksibilnost. a EU će biti spremniji pravodobno i učinkovito odgovoriti na buduće velike krize.

Obzor Europa – ulaganje u inovacije i pripravnost za budućnost

Sredstva za program **Obzor Europa** povećat će se na 94,4 milijarde EUR kako bi se povećala europska potpora istraživačkim i inovacijskim aktivnostima povezanim sa zdravljem i klimom. Tim sredstvima, uz operativna sredstva osigurana u okviru novog zdravstvenog programa „EU za zdravlje” i sustava rescEU, povećat će se pripravnost za učinkovit i brz odgovor na krizne situacije i ulaganje u znanstveno utemeljena rješenja.

Kad je riječ o zdravstvu, ta dodatna sredstva iskoristit će se za jačanje istraživanja povezanih s pandemijom koronavirusa, širenjem kliničkih ispitivanja, inovativnim zaštitnim mjerama, virologijom, cjepivima, terapijskim sredstvima i dijagnostikom te za prenošenje rezultata istraživanja u javnozdravstvene mjere.

Predviđeno je i povećanje sredstava za istraživanje i inovacije u područjima povezanim s klimom. Time će se ojačati konkurentnost industrije Unije u povezanim gospodarskim sektorima i potaknuti oporavak koji će biti usklađen s ciljevima europskog zelenog plana. Povećanjem će se osigurati dodatna sredstva za nove i revolucionarne inovacije malih i srednjih poduzeća, novoosnovanih poduzeća i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije.

Potpora globalnim partnerima u krizno doba

Pandemija je globalni izazov. Izostane li globalni odgovor, sve zemlje i regije svijeta, pa i Unija, i dalje će biti ugrožene. U borbi protiv bolesti COVID-19 Unija mora ostati solidarna sa svojim partnerima diljem svijeta.

Komisija predlaže da se dodatnih 86 milijardi EUR za **Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju**, putem novog jamstva za vanjsko djelovanje i Europskog fonda za održivi razvoj te u suradnji s međunarodnim partnerima, kao što su međunarodne financijske institucije, Ujedinjeni narodi i Svjetska zdravstvena organizacija, iskoristi za potporu partnerima – osobito na zapadnom Balkanu, u zemljama susjedstva i ostatku Afrike – u borbi protiv pandemije i u oporavku od njezinih posljedica. Zahvaljujući ciljanoj prilagodbi postojećeg financijskog okvira dodatna potpora u iznosu od 1 milijarde EUR bit će dostupna već u 2020.

Potporom će se osigurati likvidnost malih i srednjih poduzeća, očuvati ulaganja u projekte povezane s obnovljivim izvorima energije i povećati kapacitet financiranja u lokalnoj valuti partnerskih zemalja kako bi se ojačali zdravstveni sustavi, uključujući pripravnost, i izgradili proizvodni kapaciteti za cjepiva, terapijska sredstva i dijagnostiku za bolest COVID-19. Tom povećanom potporom namijenjenom otklanjanju velikih socijalnih i humanitarnih posljedica pandemije, pomoći će se i najugroženijim zemljama i regijama.

Zbog sve većih humanitarnih potreba u najugroženijim dijelovima svijeta Komisija predlaže i dodatnih 5 milijardi EUR za jačanje **Instrumenta za humanitarnu pomoć**. Budući da se postojeće potrebe povećavaju zbog posljedica pandemije i gospodarskog pada, kao što su gubitak prihoda zbog naglog pada cijena nafte i sirovina te drastičan pad inozemnih doznaka, još je važnije da Unija bude spremna pokazati solidarnost s ostatkom svijeta.

➤ ***Jačanje drugih programa radi izgradnje otpornosti i ostvarivanja strateških prioriteta***

Za završnu fazu pregovora i dalje je ključna referentna točka financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. koji je Komisija predložila 2018., a ojačan je mehanizmom za pravednu tranziciju i danas predloženim promjenama. Da bi paket za oporavak bio uravnotežen, nužno je da ima predloženu strukturu, razinu potpore, uravnotežene prioritete te bitne značajke, kao što su cilj potrošnje najmanje 25 % sredstava na djelovanje u području klime i mjere potpore rodnoj ravnopravnosti i nediskriminaciji. Druga je bitna značajka Komisijin Prijedlog uredbe o zaštiti proračuna EU-a u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava. Već su uvedene snažne mjere za zaštitu proračuna od prijevara i nepravilnosti, a Komisija će ih još ojačati. Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) izvršavat će svoje nadzorne i istražne ovlasti.

Međutim, kriza je jasno pokazala da u nekim ključnim područjima neće biti dovoljna potpora o kojoj su čelnici raspravljali u veljači. Osim povećanja sredstava u okviru instrumenta NextGenerationEU nužno je ojačati i druge programe kako bi u potpunosti mogli ispuniti svoju ulogu u jačanju otpornosti Unije i suočavanju s izazovima koji su se povećali zbog pandemije i njezinih posljedica.

To uključuje sljedeće:

- Jačanje kiberobrane Unije i potpora digitalnoj tranziciji s pomoću **programa Digitalna Europa** s ukupnim proračunom od 8,2 milijarde EUR.
- Ulaganje u modernu i učinkovitu prometnu infrastrukturu koja će olakšati prekogranične veze, kao što je Rail Baltica, s pomoću dodatnih 1,5 milijardi EUR za **Instrument za povezivanje Europe**.
- Stvaranje uvjeta za dobro funkcioniranje jedinstvenog tržišta koje potiče oporavak zadržavanjem predloženih proračuna za **Program jedinstvenog tržišta** i za programe kojima se podupire suradnja u području **oporezivanja i carine**, u iznosu od 3,7 milijardi EUR, odnosno 239 milijuna EUR i 843 milijuna EUR.
- Ulaganje u mlade, s dodatnih 3,4 milijarde EUR za **Erasmus+**, čime se ukupni iznos za taj program povećava na 24,6 milijardi EUR, kao i ulaganje u kulturni i kreativni sektor povećanjem proračuna programa **Kreativna Europa** na 1,5 milijardi EUR.
- Jačanje otpornosti poljoprivredno-prehrambenog sektora i sektora ribarstva te jačanje kapaciteta za upravljanje krizama s pomoću dodatne 4 milijarde EUR za **zajedničku poljoprivrednu politiku** i 500 milijuna EUR za **Europski fond za pomorstvo i ribarstvo**.
- Jačanje suradnje u zaštiti vanjskih granica te u vezi s migracijskom politikom i politikom azila jačanjem **Fonda za azil i migracije** i **Fonda za integrirano upravljanje granicama**, do razine od 22 milijarde EUR.
- Snažna potpora europskoj strateškoj autonomiji i sigurnosti povećanjem sredstava **Fonda za unutarnju sigurnost** na 2,2 milijarde EUR i sredstava za **Europski fond za obranu** na 8 milijardi EUR.
- Podrška partnerima na zapadnom Balkanu povećanjem Unijine **pretpristupne pomoći** na 12,9 milijardi EUR.

Tim ciljanim prilagodbama Unijin dugoročni financijski okvir bolje će se uskladiti s njezinim prioritetima i ciljevima i ciljem izgradnje srednjoročne i dugoročne otpornosti i strateške autonomije Unije. Komisija stoga predlaže ciljane izmjene svojeg prijedloga sljedećeg financijskog okvira iz 2018. koje uključuju rezultate dosadašnjih pregovora, njezin prijedlog mehanizma za pravednu tranziciju⁸ i prethodno navedene mjere povećanja sredstava. U prilogu je prikazan cjeloviti pregled višegodišnjeg financijskog okvira po programima, u koji je uključen i instrument NextGenerationEU.

➤ *Fleksibilniji instrumenti za izvanredne situacije*

Ova je kriza pokazala koliko su za koordiniran europski odgovor uz individualne programe važne i brzina i fleksibilnost reakcije Unije, za što joj je nužan fleksibilniji proračun. Brojne posljedice zdravstvene krize brzo su iscrpile fleksibilnost trenutnog proračuna. Za budućnost je potreban brzo prilagodljiv proračun, ostvariv samo s pomoću dobro osmišljenih posebnih instrumenata.

Komisija stoga predlaže da se radi mobiliziranja dovoljno sredstava za svladavanje nepredviđenih izazova ojačaju instrumenti fleksibilnosti i instrumenti za izvanredne situacije, kao što su **Fond solidarnosti EU-a**, iz kojega se pomaže državama članicama i regijama pogođenima katastrofama velikih razmjera, te **Europski fond za prilagodbu globalizaciji**, iz kojega se pomaže radnicima koji zbog velikih restrukturiranja izgube posao.

Znatno poboljšanom **pričuvom za solidarnost i pomoć u nuždi** ojačat će se odgovor EU-a na sve aspekte ove zdravstvene krize i na druge izvanredne situacije. Prema potrebi, Sredstva se prema potrebi mogu usmjeriti u pružanje hitne potpore s pomoću instrumenata EU-a kao što su Instrument za humanitarnu pomoć, Instrument za hitnu potporu, Program jedinstvenog tržišta, koji uključuje hitne veterinarske i fitosanitarne mjere, ili Fond za azil i migracije.

U odnosu na prijedloge Komisije od 2. svibnja 2018. tim bi se instrumentima zajedno osigurala do 21 milijarda EUR dodatnih sredstava za hitne slučajeve u razdoblju 2021.–2027.

⁸ COM(2020) 22, COM(2020) 23.

Fleksibilniji proračun Europske unije

PRIČUVA ZA SOLIDARNOST I POMOĆ U NUŽDI 	• Omogućuje brzo pojačano financiranje prijenosima proračunskim sredstava u one EU-ove instrumente u kojima se pojavi potreba. • Povećava se na maksimalni godišnji iznos od 3 milijardi EUR.
FOND SOLIDARNO STI 	• Pomaže državama članicama u prvoj reakciji i oporavku neposredno nakon prirodnih katastrofa, kao što su poplava, požar, potres, oluja i suša. • Proširuje se i na velike zdravstvene krize i povećava na maksimalni godišnji iznos od 1 milijarde EUR.
EUROPSKI FOND ZA PRILAGODBU GLOBALIZACIJI 	• Pomaže da se na tržište rada reintegriraju osobe koje su ostale bez posla zbog neočekivanih velikih restrukturiranja izazvanih financijskom ili gospodarskom krizom. • Prag aktivacije fonda spušta se na 250 radnika otpuštenih kao višak, a fond se povećava na maksimalni godišnji iznos od 0,386 milijardi EUR.

Ukupna dodatna plaćanja za fleksibilnost i izvanredne situacije u razdoblju 2021.–2027. = 5,4 milijarde EUR

3. Ostvarivanje plana: NextGenerationEU

Većina predloženih mjera oporavka potaknut će se novim privremenim instrumentom za oporavak nazvanim **NextGenerationEU**, s financijskim kapacitetom od 750 milijarde EUR. Taj će instrument biti izvanredni i privremeni mehanizam za izvanredne situacije. Financiranje će se omogućiti Odlukom o vlastitim sredstvima, kojom će se Komisiji omogućiti da u ime Unije za mjere u razdoblju 2021.–2024. pozajmi do 750 milijardi EUR.

Kako bi se osigurao potrební proračunski kapacitet za ispunjavanje svih potencijalnih obveza povezanih s financiranjem instrumenta NextGenerationEU i u skladu sa zahtjevima proračunske discipline, revidirana Odluka o vlastitim sredstvima uključivat će iznimno i privremeno povećanje gornjih granica vlastitih sredstava za obveze i plaćanja za 0,6 % bruto nacionalnog dohotka EU-a. To povećanje gornjih granica iskoristit će se isključivo kao odgovor na potrebe nastale zbog krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 i trajat će samo onoliko koliko je potrebno za ispunjenje obveza povezanih s tim potrebama.

Opseg instrumenta NextGenerationEU i njegova struktura pokazuju koliko su veliki i izvanredni izazovi s kojima se Unija suočava. Zbog aktualne krize nastale su nezapamćene potrebe za financiranjem hitnih ulaganja. Stoga je potreban odlučan i izvanredan odgovor na razini Unije. Zbog dosad nezabilježene prirode te operacije i iznimnog iznosa potrebnih sredstava nužno ih je ugraditi u sustav vlastitih sredstava, koji odobravaju sve države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

Financiranje dodatne potpore povećanjem nacionalnih doprinosa odmah nakon krize stvorilo bi dodatni pritisak na nacionalne proračune. Kao znak solidarnosti proporcionalan veličini krize, u ovim je izvanrednim okolnostima potpuno opravdano iskoristiti mehanizam financiranja koji bi omogućio znatno i pravovremeno povećanje potrošnje bez povećanja nacionalnog duga.

To će se zaduživanje temeljiti na dobrim rezultatima Unije u korištenju tržišnih instrumenata za potporu ulaganjima i reformama u državama članicama. Unija će se na financijskim

tržištima zaduživati pod uvjetima u skladu sa svojim vrlo visokim kreditnim rejtingom, a sredstva će brzo usmjeravati onamo gdje su najpotrebnija.

Zato će Komisija na tržištima kapitala izdavati obveznice s različitim rokovima dospjeća i tako najbolje iskoristiti kapacitet tih tržišta da apsorbiraju takve obveznice, a istodobno osigurati najniži prosječni trošak zaduživanja. Takva diversificirana strategija financiranja omogućuje Komisiji da se zadužuje u skladu s veličinom tih operacija i prevladavajućom tržišnom klimom.

Sredstva u iznosu od 500 milijardi EUR koja se stavljaju na raspolaganje u okviru instrumenta NextGenerationEU upotrijebit će se za financiranje komponente Mehanizma za oporavak i otpornost koja se odnosi na bespovratna sredstva te za jačanje drugih ključnih programa povezanih s krizom i oporavkom. Ostatak sredstava mobiliziranih u okviru ovog instrumenta, u iznosu od 250 milijardi EUR, stavit će se na raspolaganje državama članicama u obliku zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

Prikupljena sredstva vraćat će se od 2027. do najkasnije 2058. Tako će se smanjiti pritisak na proračune država članica u trenutku u kojem su javne financije već pod velikim opterećenjem, a istodobno omogućiti ispunjavanje svih obveza po izdanim obveznicama sredstvima budućih proračuna EU-a. Da bi olakšala povrat sredstava prikupljenih na financijskim tržištima i dodatno smanjila pritisak na nacionalne proračune, Komisija će u kasnijoj fazi financijskog razdoblja predložiti dodatna nova vlastita sredstva.

Pogled u budućnost: reforma sustava vlastitih sredstava

Izmijenjeni gospodarski kontekst i održivo upravljanje otplatom sredstava prikupljenih u okviru instrumenta NextGenerationEU idu u prilog temeljitoj reformi financiranja proračuna EU-a.

Komisija i dalje smatra da će višegodišnji financijski okvir postati uravnoteženiji ako se postupno ukinu svi rabati. Međutim, u sadašnjoj bi situaciji zbog gospodarskih posljedica pandemije bolesti COVID-19 za neke države članice postupno ukidanje rabata značilo nerazmjerno povećanje doprinosa u razdoblju 2021.–2027. Da bi se to izbjeglo, trenutačni rabati mogli bi se postupno ukidati tijekom duljeg razdoblja od onog koje je Komisija predviđjela u svojem prijedlogu iz 2018.

Novim vlastitim sredstvima dopunila bi se tradicionalna vlastita sredstva, vlastita sredstva koja se temelje na pojednostavnjenom porezu na dodanu vrijednost i nacionalni doprinosi, kao i nova vlastita sredstva koja se temelje na neregistriranom plastičnom ambalažnom otpadu. Temeljila bi se na prioritetima i politikama EU-a kojima su cilj i rješavanje problema klimatskih promjena i pravedno oporezivanje u globaliziranom svijetu.

Komisija je predana provedbi europskog zelenog plana. U tom kontekstu, vlastita zelena sredstva mogla bi pridonijeti oporavku, a pritom i zelenoj tranziciji europskog gospodarstva i društva. Moguće su opcije vlastita sredstva koja se temelje na sustavu trgovanja emisijama, a mogla bi se proširiti i na pomorski i zrakoplovni sektor, te mehanizam za graničnu prilagodbu emisija.

Vlastita sredstva koja se temelje na sustavu trgovanja emisijama, o kojima se raspravljalo na sastanku Europskog vijeća u veljači 2020., omogućila bi državama članicama da zadrže isti iznos prihoda koji su ostvarile od dražbovne prodaje tijekom nedavnog razdoblja. Svi prihodi ostvareni u okviru europskog sustava trgovanja emisijama koji prelaze tu gornju granicu uplaćivali bi se u proračun EU-a. Takvim vlastitim sredstvima moglo bi se ostvariti prihodi u

iznosu od 10 milijardi EUR za proračun EU-a, ovisno o kretanju cijene ugljika i širenju sustava na druge sektore.

Međutim, bit će nužno osigurati da se poduzeća iz EU-a natječu s poduzećima iz trećih zemalja pod jednakim tržišnim uvjetima. Mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika pomogao bi da se spriječi istjecanje ugljika, koje potkopava EU-ovo nastojanje da postane ugljično neutralno društvo. Mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika generirao bi dodatni prihod od oko 5 do 14 milijardi EUR, ovisno o području primjene i obliku.

Poduzeća koja ostvaruju golemu korist od jedinstvenog tržišta EU-a i koja će krizu preživjeti zahvaljujući, među ostalim, izravnoj i neizravnoj EU-ovoj i nacionalnoj potpori, mogla bi u fazi oporavka pridonijeti ponovnoj izgradnji tog tržišta. U tu bi se svrhu mogla uvesti nova kategorija vlastitih sredstava koja se temelje na aktivnostima poduzeća i koja bi, ovisno o svojoj strukturi, mogla donijeti oko 10 milijardi EUR godišnje.

Digitalni porez temeljio bi se na radu OECD-a u području oporezivanja dobiti trgovačkih društava od znatne digitalne prisutnosti; Komisija aktivno podupire razgovore koje vode OECD i skupina G-20 i spremna je djelovati ako se ne postigne globalni dogovor. Digitalni porez koji bi se primjenjivao na poduzeća s prometom većim od 750 milijuna EUR mogao bi u proračun EU-a donijeti i do 1,3 milijarde EUR godišnje.

Ta nova vlastita sredstva mogla bi doprinijeti financiranju povrata i glavnice i kamata na sredstva prikupljena na financijskim tržištima u okviru instrumenta NextGenerationEU. Ako se nova vlastita sredstva uvedu do 2024., nacionalni doprinosi država članica višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021.–2027. kao udio njihovih gospodarstava mogli bi se smanjiti u odnosu na plaćanja u 2020.

Svi tokovi prihoda i plaćanja koji se temelje na instrumentu NextGenerationEU bit će dodatak odobrenim sredstvima dodijeljenima tijekom godišnjeg proračunskog postupka te stoga neće utjecati na proračunski saldo. Ti će se tokovi, uključujući plaćene kamate, odvojeno iskazati u proračunu kako bi se ilustrirao njihov privremeni i iznimni karakter te osigurala potpuna transparentnost⁹.

Osim toga, gospodarske posljedice pandemije koronavirusa pokazale su koliko je važno da se Uniji osigura dovoljno fiskalnog prostora u slučajevima gospodarskih udara koji uzrokuju smanjenje bruto nacionalnog dohotka. Kako bi Unija očuvala dovoljne razlike do gornje granice vlastitih sredstava za pokrivanje svih svojih financijskih obveza i nepredviđenih obveza koje dospijevaju u određenoj godini, čak i u slučaju najnepovoljnijih gospodarskih kretanja, Komisija predlaže trajno povećanje gornjih granica vlastitih sredstava na 1,46 % bruto nacionalnog dohotka EU-a za obveze i na 1,40 % za plaćanja.

⁹ Troškovi zaduživanja za komponentu instrumenta NextGenerationEU koja se odnosi na bespovratna sredstva plaćat će se iz proračuna EU-a. Procjenjuje se da će za razdoblje financijskog okvira 2021.–2027. ti troškovi iznositi do 17,4 milijarde EUR.

4. Zaključak – kako do brzog dogovora o ambicioznom proračunu za europski oporavak

U ovo vrijeme izvanrednih teškoća i nesigurnosti više je nego ikad potrebno da se Unija pokaže spremnom i voljnom odlučno djelovati i osmisлити plan oporavka. **Najbolje izgleda za uspjeh Unija ima postigne li se dogovor o ambicioznom planu oporavka u čijem je središtu proračun EU-a.**

Instrument NextGenerationEU oslobodit će puni potencijal proračuna EU-a da pokrene gospodarstvo i poveća održivost, otpornost i stratešku autonomiju Europe. Temelji se na Unijinu iskustvu u korištenju tržišnog financiranja, a nadograđuje ga da bi se postigao opseg potpore potreban u današnjim izvanrednim okolnostima.

Uz ojačani višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. Unija će se iz krize vratiti na put dugoročnog oporavka te osigurati i nužno financiranje neposrednih potreba i dugoročna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju.

Uspjeh plana oporavka ovisit će o njegovu opsegu i ambiciji, ali i o brzini djelovanja i prilagodljivosti reakcije. U mnogim je dijelovima Unije hitno potrebna financijska potpora kako bi poduzeća opstala i kako bi se pomoglo onima kojima je pomoć najpotrebnija. Nije ostalo previše vremena ni za dogovor o dugoročnom okviru, ali još nije prekasno. Brzi dogovor omogućit će pravovremeno pokretanje pojačanih programa.

Komisija dijeli odlučnost Europskog parlamenta da se osigura neometan prijelaz na novi dugoročni okvir. No produljenje postojećeg okvira nije adekvatna zamjena za sveobuhvatni sporazum o novom, modernom dugoročnom proračunu. Jedino će na temelju njega Unija dobiti nove programe i instrumente nužne za provedbu plana oporavka. Stoga bi se međuinstitucijski rad idućih tjedana trebao usredotočiti isključivo na dovršenje instrumenta NextGenerationEU i novog dugoročnog okvira.

Europska komisija poziva Europsko vijeće i suzakonodavce da brzo razmotre ove prijedloge kako bi se do srpnja postigao politički dogovor na razini Europskog vijeća.

Zbog hitnosti potreba brza odluka o prijedlogu izmjene postojećeg okvira omogućit će da se odmah stave na raspolaganje dodatna sredstva za inicijativu REACT-EU, Instrument za potporu solventnosti i Europski fond za održivi razvoj.

Komisija će zatim blisko surađivati s Europskim parlamentom i Vijećem radi postizanja dogovora o budućem dugoročnom okviru i popratnim sektorskim programima. Dvršenjem tog postupka početkom jeseni omogućilo bi se da 1. siječnja 2021. novi dugoročni proračun bude finaliziran te da može biti pokretač oporavka Europe.

Brza reakcija pokazat će da je Unija spremna učiniti sve što je potrebno za oporavak gospodarstva, za zaštitu izvora prihoda svih Europljana i za ulaganje u dugoročnu tranziciju prema pravednijoj, zelenijoj i digitalnoj Europi budućnosti.

U milijardama EUR, u cijenama iz 2018.

	VFO 2021.–2027. (svibanj 2020.)	Od čega u okviru instrumenta NextGenerationEU
UKUPNO VFO	1.850,0	750,0
1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	210,5	69,8
Obzor Europa	94,4	13,5
Fond InvestEU, od čega u okviru plana Unije za oporavak	31,6	30,3
<i>Ulaganje u gospodarski oporavak EU-a</i>	15,3	15,3
<i>Instrument za strateška ulaganja (nova sastavnica)</i>	15,0	15,0
EU-ov instrument za solventnost u okviru EFSU-a	26,0	26,0
2. Kohezija i vrijednosti	984,5	610,0
Kohezijska politika	373,2	50,0
Mehanizam za oporavak i otpornost (uključujući tehnički)	560,8	560,0
<i>Od čega ZAJMOVI</i>	250,0	250,0
<i>Od čega BESPOVRATNA SREDSTVA</i>	310,0	310,0
3. Prirodni resursi i okoliš	402,0	45,0
Zajednička poljoprivredna politika	348,3	15,0
<i>Od čega za drugi stup (ruralni razvoj)</i>	90,0	15,0
Fond za pravednu tranziciju	40,0	30,0
4. Migracije i upravljanje granicama	31,1	
5. Otpornost, sigurnost i obrana	29,1	9,7
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu – rescEU	3,1	2,0
Zdravstveni program	9,4	7,7
6. Susjedstvo i svijet	118,2	15,5
Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju	86,0	10,5
Humanitarna pomoć	14,8	5,0
7. Europska javna uprava	74,6	

VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR 2021.–2027. (U OBVEZAMA)

Tekuće cijene	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021.–2027.	U okviru Instrumenta NextGeneration EU	UKUPNO
1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	21.805	22.219	22.546	22.362	22.677	23.280	23.540	158.429	75.965	234.394
1. Istraživanje i inovacije	13.395	13.491	14.057	14.103	14.254	14.692	14.784	98.775	14.647	113.422
Obzor Europa	12.265	12.510	12.760	13.015	13.276	13.541	13.812	91.178	14.647	105.825
Ostalo	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2	—	2
2. Europska strateška ulaganja	5.044	5.294	4.987	4.684	4.779	4.873	4.972	34.633	61.318	95.951
Fond InvestEU	478	487	88	90	92	94	96	1.424	33.000	34.424
Instrument za povezivanje Europe – Prijevoz	1.952	1.992	2.032	2.072	2.115	2.157	2.200	14.521	—	14.521
Instrument za povezivanje Europe – Energetika	785	800	817	834	850	867	885	5.838	—	5.838
Instrument za povezivanje Europe – Digitalno gospodarstvo	277	283	289	295	301	306	314	2.065	—	2.065
Program Digitalna Europa	1.338	1.514	1.539	1.166	1.190	1.213	1.237	9.196	—	9.196
Ostalo	22	23	23	24	24	25	25	165	28.318	28.483
Decentralizirane agencije	191	195	199	203	207	212	216	1.424	—	1.424
3. Jedinstveno tržište	889	906	922	939	965	973	988	6.572	—	6.572
Program jedinstvenog tržišta (uključujući COSME)	575	584	592	601	610	620	626	4.208	—	4.208
Program EU-a za borbu protiv prijevара	20	20	21	21	22	23	24	150	—	150
Suradnja u području oporezivanja (FISCALIS)	36	37	38	38	39	40	41	269	—	269
4. Svemir	2.034	2.074	2.118	2.163	2.207	2.252	2.298	15.145	—	15.145
Europski svemirski program	1.997	2.037	2.080	2.125	2.167	2.211	2.255	14.873	—	14.873
Decentralizirane agencije	36	37	37	38	40	41	43	272	—	272
Razlika	444	454	463	473	482	491	498	3.304	—	3.304
2. Kohezija i vrijednosti	51.730	54.195	56.797	60.207	63.067	66.589	70.519	423.104	656.179	1.079.283
5. Regionalni razvoj i kohezija	34.623	35.756	36.919	38.203	39.528	40.890	42.322	268.241	53.274	321.515
Europski fond za regionalni razvoj	28.743	29.661	30.601	31.639	32.710	33.810	34.970	222.133	—	222.133
Kohezijski fond	5.854	6.069	6.291	6.536	6.790	7.052	7.323	45.914	—	45.914
Od čega doprinos Instrumentu za povezivanje Europe – Prijevoz	1.439	1.492	1.546	1.607	1.669	1.733	1.800	11.286	—	11.286
REACT EU	—	—	—	—	—	—	—	—	53.274	53.274
Potpora turskoj zajednici na Cipru	26	27	27	28	28	29	29	193	—	193
6. Oporavak i otpornost	349	919	1.683	2.981	3.667	4.952	6.549	21.099	602.905	624.004
Mehanizam za oporavak i otpornost (uključujući Instrument za tehničku potporu)	116	119	121	123	126	128	130	864	602.905	603.769
Zaštita eura od krivotvorenja	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	6	—	6
Troškovi financiranja za NextGenerationEU	220	787	1.549	2.845	3.528	4.810	6.405	20.144	—	20.144
Ostalo	11	12	12	12	12	13	13	84	—	84
7. Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i europske vrijednosti	16.439	17.195	17.864	18.685	19.526	20.394	21.290	131.393	—	131.393
Europski socijalni fond+	12.655	13.042	13.440	13.870	14.313	14.770	15.241	97.332	—	97.332
Erasmus+	2.885	3.230	3.587	3.958	4.341	4.739	5.150	27.891	—	27.891
Europske snage solidarnosti	136	138	141	144	147	150	153	1.009	—	1.009
Kreativna Europa	306	313	208	213	217	221	224	1.702	—	1.702
Pravosuđe, prava i vrijednosti	108	109	109	109	109	109	108	761	—	761
Ostalo	149	151	152	153	155	156	157	1.073	—	1.073
Razlika	320	325	331	338	346	352	358	2.371	—	2.371
3. Prirodni resursi i okoliš	58.656	56.590	56.939	57.115	57.236	57.481	57.732	401.749	49.286	451.035
8. Poljoprivredna i pomorska politika	56.163	54.047	54.289	54.399	54.449	54.614	54.779	382.741	16.483	399.224
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	40.933	41.162	41.435	41.578	41.720	41.865	42.010	290.702	—	290.702
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo	831	1.066	1.031	995	899	917	931	6.671	—	6.671
Ostalo	133	135	138	141	144	147	149	987	—	987
Decentralizirane agencije	17	17	18	18	18	19	19	126	—	126
9. Okoliš i klimatske aktivnosti	2.264	2.309	2.412	2.470	2.538	2.613	2.694	17.300	32.803	50.103
Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	700	715	736	763	796	838	884	5.432	—	5.432
Fond za pravednu tranziciju	1.516	1.546	1.577	1.609	1.641	1.674	1.707	11.270	32.803	44.073
Ostalo	—	—	50	50	50	50	50	250	—	250
Decentralizirane agencije	47	47	48	49	51	52	53	347	—	347
Razlika	230	234	238	245	250	254	259	1.709	—	1.709
4. Migracije i upravljanje granicama	3.287	4.061	4.837	5.117	5.873	5.964	6.153	35.292	—	35.292
10. Migracije	1.246	1.561	1.841	1.949	2.313	2.341	2.460	13.711	—	13.711
Fond za azil i migracije	1.103	1.389	1.666	1.771	2.131	2.155	2.271	12.487	—	12.487
Decentralizirane agencije	142	171	175	178	182	186	189	1.223	—	1.223
11. Upravljanje granicama	1.837	2.290	2.782	2.948	3.335	3.393	3.457	20.041	—	20.041
Fond za integrirano upravljanje granicama	1.025	1.280	1.784	1.884	2.181	2.160	2.177	12.490	—	12.490
Decentralizirane agencije	812	1.011	998	1.064	1.154	1.233	1.280	7.551	—	7.551
Razlika	205	210	214	220	225	230	236	1.540	—	1.540
5. Otpornost, sigurnost i obrana	2.359	2.474	2.575	2.719	3.597	3.949	4.385	22.058	10.639	32.697
12. Sigurnost	592	664	724	749	802	829	816	5.175	—	5.175
Fond za unutarnju sigurnost	228	295	367	377	417	431	394	2.509	—	2.509
Razgradnja nuklearnih postrojenja (Litva)	73	71	78	84	84	80	82	552	—	552
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja (uklj. u Buč)	91	93	70	76	85	97	114	626	—	626
Decentralizirane agencije	200	204	208	212	217	221	225	1.488	—	1.488
13. Obrana	1.275	1.279	1.284	1.359	1.573	1.788	2.213	10.771	—	10.771
Europski fond za obranu	1.047	1.047	1.047	1.118	1.327	1.537	1.957	9.080	—	9.080
Vojna mobilnost	227	232	237	241	246	251	256	1.691	—	1.691
14. Otpornost i odgovor na krize	339	373	407	448	1.055	1.163	1.185	4.971	10.639	15.609
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	90	95	102	107	283	293	299	1.268	2.188	3.456
Zdravstveni program	21	32	55	90	517	609	621	1.947	8.451	10.398
Decentralizirane agencije	228	246	250	251	256	260	265	1.756	—	1.756
Ostalo	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Razlika	154	157	160	163	166	170	171	1.141	—	1.141
6. Susjedstvo i svijet	16.179	16.292	16.404	16.516	16.623	16.732	16.894	115.640	16.917	132.557
15. Vanjsko djelovanje	14.127	14.199	14.269	14.337	14.402	14.465	14.583	100.383	16.917	117.300
Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju	12.067	12.093	12.116	12.136	12.153	12.166	12.231	84.963	11.449	96.412
Humanitarna pomoć	1.478	1.509	1.539	1.571	1.602	1.634	1.667	11.000	5.468	16.468
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	352	362	372	382	393	404	415	2.679	—	2.679
Prekomorske zemlje i područja (uključujući Grenland)	67	69	70	71	73	74	75	500	—	500
Ostalo	163	167	172	176	181	187	195	1.242	—	1.242
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Pretpristupna pomoć	1.949	1.989	2.029	2.070	2.111	2.154	2.198	14.500	—	14.500
Pretpristupna pomoć	1.949	1.989	2.029	2.070	2.111	2.154	2.198	14.500	—	14.500
Razlika	103	104	106	109	110	113	113	757	—	757
7. Europska javna uprava	10.875	11.232	11.662	12.074	12.368	12.781	13.172	84.164	—	84.164
Europske škole i mirovine	2.408	2.518	2.632	2.749	2.881	3.010	3.137	19.335	—	19.335
Administrativni rashodi institucija	8.466	8.714	9.029	9.325	9.487	9.770	10.034	64.825	—	64.825
UKUPNO	164.891	167.063	171.760	176.110	181.441	186.776	192.395	1.240.436	808.986	2.049.422
Od čega:										
Kohezija (EFRR, KF, ESF, REACT EU)	47.149	48.667	50.226	51.937	53.702	55.518	57.418	364.618	53.274	417.892
Zajednička poljoprivredna politika	55.182	52.829	53.102	53.245	53.387	53.532	53.680	374.957	16.483	391.440

VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR 2021.–2027. (U OBVEZAMA)

Cijene iz 2018.	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021.–2027.	U okviru instrumenta NextGeneration EU	UKUPNO
1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	20.547	20.526	20.420	19.856	19.741	19.869	19.697	140.656	69.800	210.456
1. Istraživanje i inovacije	12.622	12.464	12.732	12.523	12.409	12.539	12.371	87.659	13.500	101.159
Obzor Europa	11.557	11.557	11.557	11.557	11.557	11.557	11.557	80.900	13.500	94.400
Ostalo	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2	–	2
2. Europska strateška ulaganja	4.753	4.891	4.517	4.159	4.161	4.159	4.160	30.800	56.300	87.100
Fond InvestEU	450	450	80	80	80	80	80	1.300	30.300	31.600
Instrument za povezivanje Europe – Prijevoz	1.840	1.840	1.840	1.840	1.842	1.841	1.841	12.884	–	12.884
Instrument za povezivanje Europe – Energetika	740	740	740	740	740	740	740	5.180	–	5.180
Instrument za povezivanje Europe – Digitalno gospodarstvo	261	261	262	262	262	261	263	1.832	–	1.832
Program Digitalna Europa	1.261	1.398	1.394	1.036	1.036	1.035	1.035	8.194	–	8.194
Ostalo	21	21	21	21	21	21	21	146	26.000	26.146
Decentralizirane agencije	180	181	181	181	181	181	181	1.263	–	1.263
3. Jedinstveno tržište	838	837	835	834	832	830	826	5.832	–	5.832
Program jedinstvenog tržišta (uključujući COSME)	542	539	536	534	531	529	524	3.735	–	3.735
Program EU-a za borbu protiv prijevара	19	19	19	19	19	19	20	133	–	133
Suradnja u području oporezivanja (FISCALIS)	34	34	34	34	34	34	34	239	–	239
4. Svemir	1.916	1.916	1.918	1.921	1.921	1.922	1.923	13.437	–	13.437
Europski svemirski program	1.882	1.882	1.884	1.887	1.887	1.887	1.887	13.196	–	13.196
Decentralizirane agencije	34	34	34	34	34	35	36	241	–	241
Razlika	418	418	419	419	419	419	416	2.928	–	2.928
2. Kohezija i vrijednosti	48.746	50.067	51.442	53.462	54.903	56.833	59.007	374.460	610.000	984.460
5. Regionalni razvoj i kohezija	32.626	33.033	33.439	33.923	34.411	34.899	35.413	237.745	50.000	287.745
Europski fond za regionalni razvoj	27.085	27.402	27.717	28.095	28.476	28.856	29.261	196.892	–	196.892
Kohezijski fond	5.516	5.607	5.698	5.804	5.911	6.019	6.128	40.682	–	40.682
Od čega doprinos Instrumentu za povezivanje Europe – Prijevoz	1.356	1.378	1.401	1.427	1.453	1.479	1.506	10.000	–	10.000
REACT EU	–	–	–	–	–	–	–	–	50.000	50.000
Potpora turskoj zajednici na Cipru	24	24	24	24	24	24	24	171	–	171
6. Oporavak i otpornost	329	849	1.524	2.647	3.192	4.227	5.480	18.247	560.000	578.247
Mehanizam za oporavak i otpornost (uključujući Instrument za tehničku potporu)	110	110	110	110	110	110	109	767	560.000	560.767
Zaštita eura od krivotvorenja	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	5	–	5
Troškovi financiranja za NextGenerationEU	207	727	1.403	2.526	3.071	4.106	5.359	17.400	–	17.400
Ostalo	11	11	11	11	11	11	11	75	–	75
7. Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i europske vrijednosti	15.491	15.886	16.180	16.591	16.998	17.406	17.815	116.367	–	116.367
Europski socijalni fond+	11.925	12.049	12.173	12.317	12.461	12.606	12.753	86.284	–	86.284
Erasmus+	2.719	2.964	3.249	3.514	3.779	4.045	4.310	24.600	–	24.600
Europske snage solidarnosti	128	128	128	128	128	128	128	895	–	895
Kreativna Europa	289	289	189	189	189	189	188	1.520	–	1.520
Pravosuđe, prava i vrijednosti	102	100	99	97	95	93	91	677	–	677
Ostalo	141	139	138	136	135	133	131	953	–	953
Razlika	301	300	299	300	301	301	299	2.101	–	2.101
3. Prirodni resursi i okoliš	55.272	52.280	51.571	50.716	49.827	49.059	48.307	357.032	45.000	402.032
8. Poljoprivredna i pomorska politika	52.923	49.931	49.172	48.305	47.401	46.613	45.837	340.182	15.000	355.182
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	38.572	38.027	37.529	36.920	36.320	35.731	35.152	258.251	–	258.251
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo	783	985	934	884	783	783	779	5.930	–	5.930
Ostalo	125	125	125	125	125	125	125	876	–	876
Decentralizirane agencije	16	16	16	16	16	16	16	112	–	112
9. Okoliš i klimatske aktivnosti	2.133	2.133	2.184	2.194	2.209	2.230	2.254	15.338	30.000	45.338
Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	660	661	667	677	693	715	740	4.812	–	4.812
Fond za pravednu tranziciju	1.429	1.429	1.429	1.429	1.429	1.429	1.429	10.000	30.000	40.000
Ostalo	–	–	45	44	44	43	42	218	–	218
Decentralizirane agencije	45	44	44	43	44	44	44	308	–	308
Razlika	216	215	215	217	217	216	216	1.512	–	1.512
4. Migracije i upravljanje granicama	3.097	3.751	4.381	4.543	5.112	5.090	5.148	31.122	–	31.122
10. Migracije	1.174	1.442	1.668	1.731	2.013	1.998	2.059	12.084	–	12.084
Fond za azil i migracije	1.040	1.284	1.509	1.572	1.855	1.840	1.900	11.000	–	11.000
Decentralizirane agencije	134	158	158	158	158	158	158	1.084	–	1.084
11. Upravljanje granicama	1.731	2.116	2.519	2.617	2.903	2.896	2.893	17.675	–	17.675
Fond za integrirano upravljanje granicama	966	1.182	1.615	1.673	1.899	1.843	1.822	11.000	–	11.000
Decentralizirane agencije	765	934	904	945	1.004	1.053	1.071	6.675	–	6.675
Razlika	193	193	194	195	195	196	197	1.363	–	1.363
5. Otpornost, sigurnost i obrana	2.222	2.285	2.332	2.414	3.131	3.370	3.669	19.423	9.700	29.123
12. Sigurnost	557	613	656	665	698	707	683	4.580	–	4.580
Fond za unutarnju sigurnost	215	273	333	334	363	367	330	2.215	–	2.215
Razgradnja nuklearnih postrojenja (Litva)	68	66	71	74	73	68	69	490	–	490
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja (uklj. u Buč)	85	86	64	68	74	83	95	555	–	555
Decentralizirane agencije	189	189	189	189	189	189	188	1.320	–	1.320
13. Obrana	1.201	1.182	1.163	1.207	1.370	1.526	1.852	9.500	–	9.500
Europski fond za obranu	987	968	949	992	1.155	1.311	1.637	8.000	–	8.000
Vojna mobilnost	214	214	214	214	214	214	214	1.500	–	1.500
14. Otpornost i odgovor na krize	319	345	369	398	919	992	992	4.334	9.700	14.034
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	85	88	92	95	246	250	250	1.106	2.000	3.106
Zdravstveni program	20	30	50	80	450	520	520	1.670	7.700	9.370
Decentralizirane agencije	214	227	227	223	223	222	222	1.558	–	1.558
Ostalo	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Razlika	144	145	144	145	145	145	143	1.010	–	1.010
6. Susjedstvo i svijet	15.245	15.051	14.857	14.665	14.471	14.280	14.136	102.705	15.500	118.205
15. Vanjsko djelovanje	13.313	13.118	12.924	12.731	12.538	12.346	12.202	89.172	15.500	104.672
Instrumenti za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju	11.371	11.172	10.974	10.777	10.580	10.384	10.234	75.492	10.500	85.992
Humanitarna pomoć	1.393	1.394	1.394	1.395	1.395	1.395	1.395	9.760	5.000	14.760
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	332	334	337	339	342	344	347	2.375	–	2.375
Prekomorske zemlje i područja (uključujući Grenland)	63	63	63	63	63	63	63	444	–	444
Ostalo	154	154	156	157	158	160	163	1.101	–	1.101
Decentralizirane agencije	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
16. Pretpriputna pomoć	1.837	1.838	1.838	1.838	1.838	1.838	1.839	12.865	–	12.865
Prelpripustna pomoć	1.837	1.838	1.838	1.838	1.838	1.838	1.839	12.865	–	12.865
Razlika	96	95	95	96	96	96	94	668	–	668
7. Europska javna uprava	10.247	10.376	10.562	10.721	10.767	10.908	11.021	74.602	–	74.602
Europske škole i mirovine	2.269	2.326	2.384	2.441	2.508	2.569	2.625	17.122	–	17.122
Administrativni rashodi institucija	7.978	8.050	8.178	8.280	8.259	8.339	8.396	57.480	–	57.480
UKUPNO	155.376	154.336	155.565	156.377	157.952	159.409	160.985	1.100.000	750.000	1.850.000
Od čega:										
Kohezija (EFRR, KF, ESF, REACT EU)	44.430	44.961	45.491	46.119	46.751	47.384	48.045	323.181	50.000	373.181
Zajednička poljoprivredna politika	51.999	48.806	48.096	47.280	46.477	45.689	44.917	333.264	15.000	348.264